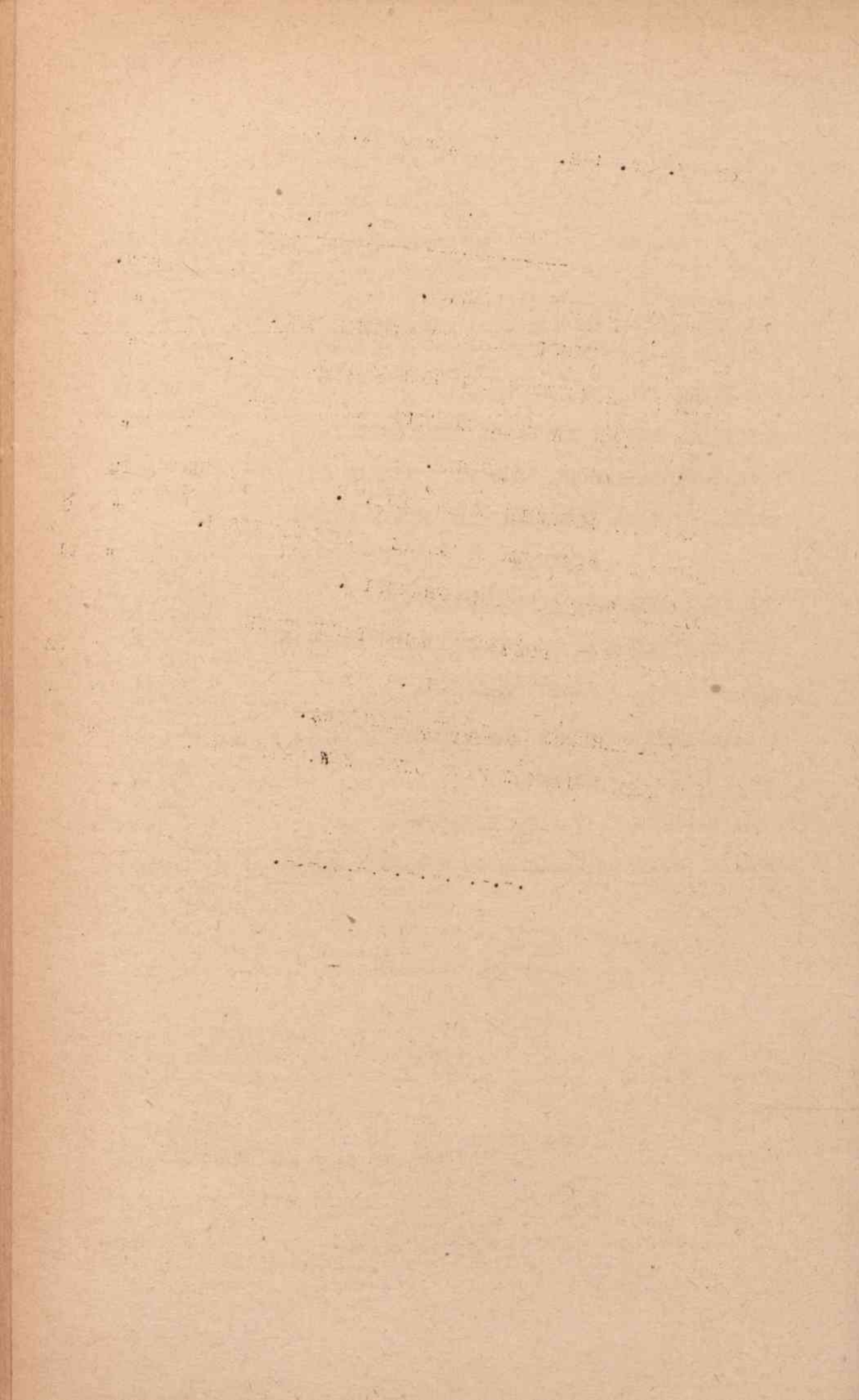


T R E Ś Ć Nr. 482.

FRANCUSKA POLITYKA ZŁOTA .	str. 1
SZCZEGÓŁY EMISJI POŻYCZKI NIEMIECKIEJ.	" 3
NOWE TOWARZYSTWO HOLDINGOWE W SZWAJCARJI.	" 5
ZNIŻKA STOP NA SZWAJCARSKIM RYNKU PIE- NIĘŻNYM .	" 6
KRACH NA GIEŁDZIE LONDYNSKIEJ .	" 7
SYTUACJA GIEŁDOWA W STANACH ZJEDNOCZONYCH.	" 9
ZAPASY ZŁOTA W BANKU FRANCJI .	" 11
ZAGADNIENIE POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH WE FRANCJI .	" 12
LIGA NARODÓW ZA WALUTĄ DEWIZOWĄ.	" 13
UPADEK ZWIAZKÓW ZAWODOWYCH W W. BRYTANJI .	" 16

.....



W I A D O M O Ś C I F I N A N S O W E , W A L U T O W E
I K R E D Y T O W E .

FRANCUSKA POLITYKA ZŁOTA .

"HAMBURGER NACHRICHTEN" z 14
b.m. w szeroko zakreślonym artykule pod powyższym na-
główkiem wywodzą co następuje:

Przypływ złota do FRANCJI ,
który przed kilkoma tygodniami prawie już u s t a ł ,
po wyborach do parlamentu niemieckiego r o z p o -
c z ą ł s i ę n a n o w o . BANK RZESZY dotychczas
zmuszony był celem poparcia kursu marki s p r z e -
d a ć BANKOWI FRANCJI złoto za jakie 210 milionów mk.
Okazało się zatem znowu najwyraźniej , że utrzymująca
się s t a ł o ś ć kursu franka i wynikające stąd
o d p ł y w y z z ł o t a do FRANCJI oznaczają nie-
b e z p i e c z n y moment w międzynarodowym ruchu
złota i dewiz. We FRANCJI bowiem p r z e s y c o -
n e j już złotem , kruszec ten stanowiący sub -
stancję, wytwarzającą k r e d y t i ożywiającą
g o s p o d a r s t w o , staje się m a r t w y m
s k a r b e m . Rozwój ten, będący już sam przez się
n i e b e z p i e c z n y dla stałości gospodarstwa
międzynarodowego , nietylko przyczynił się w znacz-
nej mierze do wybuchu k r y z y s u ś w i a t o -
w e g o , lecz u n i e m o ż l i w i a także oży-
wienie się k o n j u n k t u r y . Stał on się zatem
problemem już nietylko francuskim , lecz międzynaro-
dowym .

Na pytanie zaś , jaki właś-
ciwie c e l ma francuska p o l i t y k a z z ł o -
t a , koła oficjalne odpowiadają co następuje:

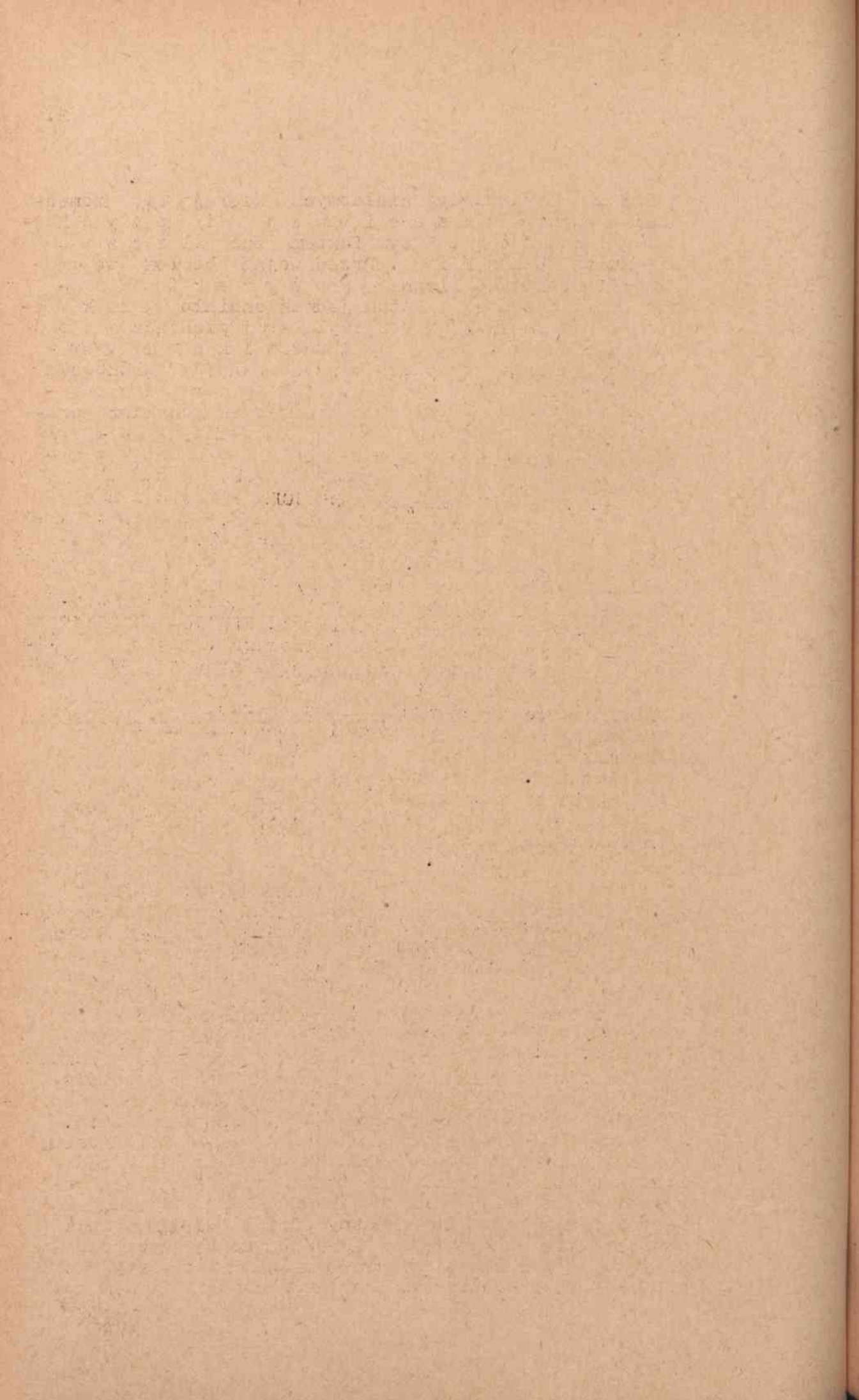
FRANCJA bynajmniej n i e
c h c i a ł a ani też ś w i a d o m i e n i e
s p o w o d o w a ł a tego przypływu złota . Jest
on też dla samej FRANCJI n i e p o ż ą d a n y , al-
bowiem grozi "inflacją złota" i przyczynia się tem sa-
mem do p o d w y ż s z e n i a francuskiego pozio-
mu cen , które nietylko psuje s z y k i g o s p o d a r -
s t w a , lecz o s ł a b i a także z d o l n o ś ć
k o n k u r e n c y j n ą produkcji francuskiej .

Francuskie zakupy złota zaś z a g r a n i c ą są tylko a u t o m a t y c z n e m następstwem c z y n - n e g o BILANSU PŁATNICZEGO , którego saldo, dla b r a k u odpowiedniego e k s p o r t u k a p i - t a łą, musi być wyrównane i m p o r t e m z ł o - t a . Jedynym przeto środkiem , któryby mógł z a - h a m o w a ć przypływ złota do FRANCJI, jest e k s p o r t k a p i t a łą w formie krótko - i długoterminowej .

Otóż od wiosny r.b. FRAN - CJA wkroczyła już na tę d r o g ę , stworzywszy z inicjatywy BANKU FRANCJI specjalny bank rembursowy p.n. BANQUE FRANÇAISE D'ACCEPTATION , obejmujący w s z y s t k i e WIELKIE BANKI PARYSKIE , a mający na celu o ż y w i e n i e paryskiego rynku a k - c e p t o w e g o . Celem ułatwienia zaś czynności tej nowej instytucji bankowej, rząd o b n i ż y ł opłaty stemplowe od akceptów zagranicznych z 0.60 do 0.10% . FRANCJA nie ograniczyła się jednak tylko do eksportu kredytu krótkoterminowego , lecz poczyniła także kroki do ożywienia eksportu kredytu długotermi - nowego , o b n i ż y w s z y p o d a t e k od papierów wartościowych i od operacyj giełdowych w ten sposób , że praktycznie opodatkowanie walorów zagranicznych r ó w n a się opodatkowaniu walorów krajowych . U t o r o w a n o zatem drogę eksporto - wi kapitału bądź w formie e m i s y j z a g r a - n i c z n y c h we FRANCJI , bądź też wprowadzenia standarowych walorów z a g r a n i c z n y c h na giełdę paryską .

Z tych oficjalnych wyjaś - nień francuskich wynika bezspornie , że uczynio - no w s z y s t k o , by umożliwić eksport kapitału. Stworzono faktycznie ramy , umożliwiające FRANCJI p o w r ó t do jej p r z e d w o j e n n e j c z o łoż o w e j r o l i w dziedzinie kredytu międzynarodowego . Jeśli zaś dotychczas zabiegi te okazały się d a r e m n e , to p r z y c z y - n y szukać należy w warunkach p s y c h o l o - g i c z n y c h i o r g a n i z a c y j n y c h , w jakich odbywa się czynność francuskiego RYNKU KA - P I T A Ł O W E G O i jego miarodajnych czynników t.j. b a n - k ó w .

S t r u k t u r a k a - p i t a l i z m u francuskiego , ugruntowana na d r o b n e m r e n t j e r s t w i e , przynosi ze sobą , że koła wchodzące w grę jako n a b y w - c y nowo-emitowanych walorów i jako k l i j e n -



te l a transakcyj giełdowych kierują się momentami natury uczuciowej i psychologicznej. Z tym faktem zaś liczyć się muszą banki. Przed wojną bowiem we FRANCJI ulokowano liczne pożyczki zagraniczne. Fatum jednak chciało, że krąje, którym FRANCJA pożyczyła swój pieniądz, okazały się zły mi dłużnikami. Wystarczy wskazać na ROSJĘ, gdzie FRANCJA ulokowała wiele miliardów. Otóż to rozpoczęło drobnych rentjerów francuskich sprawiło właśnie, iż odnoszą się oni dziś z wielką nieufnością do lokat zagranicznych. Nadomiar zaś cała FRANCJA narazie nie ma faktycznego zaufania do stałości politycznej stosunków w dzisiejszej EUROPIE.

SZCZEGÓŁY EMISJI POŻYCZKI NIEMIECKIEJ.

"THE FINANCIAL NEWS" z dnia 13 października r.b. podaje skład konsorcjum banków amerykańskich, należących do syndykatu gwarancyjnego, który udzielił RZESZY kredytu 125 milionów dolarów; Lee, Higginson and Company, The Chase National Bank of the City of New York, Bankers Trust Co., International Acceptance Bank Inc., Continental Illinois Bank and Trust Company, Chatham Phenix National Bank and Trust Co., Irving Trust Co., The New York Trust Company, The Marine Trust Company of Buffalo, The Bank of America N.A., Bank of Italy, National Trust and Savings Association, The First National Bank of Boston, Central Hanover Bank and Trust Company, The Marine Trust Company of New York, First National Bank of Chicago, The Union Trust Co., of Pittsburgh, Central Trust Co. of Illinois, J. Henry Schröder Banking Corporation, Foreman State National Bank, Chicago, First National Bank of St. Louis, Central United National Bank, Cleveland, Anglo and London Paris National Bank. W KANADZIE emisją pożyczki zajmie się Bank of Montreal. Jak widać z tego spisu, w biorą tu wydatny udział wielkie banki amerykańskie z wyjątkiem Banku Morgana oraz pozostającym w związku z tym bankiem — National City Bank of New York. Również Dillon, Read and Co. jeden z

z największych banków nowojorskich, specjalizujących się w emisji pożyczek zagranicznych, nie bierze udziału w tej znacznej transakcji kredytowej, co zwraca uwagę prasy angielskiej.

Na czele konsorcjum banków amerykańskich stoi LEE, HIGGINSON AND CO. W HOLANDJI na czele syndykatu "dyskontowego" banków stoją banki MENDELSSOHN & CO. w AMSTERDAMIE oraz NEDERLANDSCHE HANDEL MAATSCHAPPI. Do szwedzkiego konsorcjum na czele którego stoi SKANDINAVISKA KREDIT-AKTIE-BOLAGET należą jeszcze STOCKHOLM ENNSKILDA BANK oraz AKTIE BOLAGET SVENSKA HANDELSBANKEN.

Do konsorcjum niemieckiego, finansującego pożyczkę rzeczoną, należą: Reichsbank, Preussische Staatsbank, Berliner Handelsgesellschaft, S. Bleichröder, Commerz und Privatbank, Darmstädter und Nationalbank, Delbrück, Schickler & Co., Deutsche Bank und Diskonto-Gesellschaft, Deutsche Giro-Zentrale - Deutsche Kommunalbank, Dresdner Bank, Reichs-Kredit-Gesellschaft i in.

Kredyt ten w sumie 125 milionów dolarów, t.j. około 525 milionów mk. będzie przez wspomniane konsorcja banków amerykańskich, holenderskich i szwedzkich, udzielony w postaci dyskonta 6-ciomiesięcznych bonów skarbowych RZESZY przy czym rządowi RZESZY NIEMIECKIEJ będzie przysługiwało prawo /opcja/ trzynastokrotnego powtórzenia operacji dyskontowych. Kredyt tedy jest faktycznie udzielony na dwa lata.

Stopa dyskonta w rzeczonej operacji dyskontowej będzie dla wszystkich konsorcjów wynosić 4.75%. Do tego dochodzi roczna prowizja, wynosząca 1.25%. Po doliczeniu jeszcze kosztów półrocznego rozrachunku, faktyczne oprocentowanie tego dwuletniego kredytu bankowego będzie wynosiło około 6.3% rocznie. Jak na krótkoterminowy kredyt bankowy jest to oprocentowanie dość wysokie, chociaż ostatni kredyt bankowy uzyskany zagranicą przez RZESZĘ był oprocentowany jeszcze wyżej, bo 7% rocznie.

Ogólnie sądzą, iż kredyty bankowe zostały udzielone RZESZY dzięki poparciu BANKU DLA WYPŁAT MIĘDZYKRAJOWYCH. Współpraca koncernu KREUGERA i BANKU DLA WYPŁAT MIĘDZYKRAJOWYCH, o której już kilkakrotnie wspominaliśmy w "WILDOŚCIACH FINANSOWYCH", miała doniosłe znaczenie dla

dla szybkiego zorganizowania konsorcjum banków w NOWYM JORKU, w MONTREALU, AMSTERDAMIE i SZTOKHOLMIE. Bezpośredni wpływ konsorcjum KREUGERA widoczny jest w tem, iż na czele syndykatu banków nowojorskich stanął bank LEE, HIGGINSON and CO., który pozostaje w ścisłej zależności od międzynarodowego TRUSTU ZAPŁACZANEGO, którego podstawę stanowi SZWEDZKI TRUST ZAPŁACZANY, kontrolowany przez IVARA KREUGERA. Ponadto bezpośredni wpływ KREUGERA widoczny jest w udziale trzech wielkich banków sztokholmskich, które również w mniejszym lub większym stopniu zależne są od tego potentata finansowego. Kapitały angielskie, które dla tej transakcji kredytowej udało się uzyskać za pośrednictwem banku nowojorskiego I. HENRY SCHROEDER BANKING CORPORATION, który jest ekspozyturą bardzo wpływowego banku londyńskiego o tej samej nazwie, należy przypisać inicjatywie banku LEE HIGGINSON AND CO. oraz konsorcjum wielkich banków berlińskich, z którymi SCHROEDER BANKING CORPORATION pozostaje w ścisłym kontakcie.

Uzyskanie kredytu w wysokości $\frac{1}{2}$ miljarda mk. umożliwi rządowi RZESZY wyrównanie deficytu, który w r.b. budżetowym jest nieunikniony wskutek zmniejszonych dochodów podatkowych oraz wzmożonych wydatków w ciągu zimy 1930/31 r., kiedy według uzasadnionych przypuszczeń ilość bezrobotnych przewyższy $3\frac{1}{2}$ miliona. Redukcja wydatków budżetowych o 1 miliard mk. przewidziana w programie finansowym rządu nienieckiego /p. Nr. 478-481 "WIADOMOŚCI FINANSOWYCH"/ wpłynie dopiero na układ budżetu 1931/32 r., natomiast znaczny deficyt 1930/31 r. mógł być pokryty tylko przez zwiększenie krótkoterminowego zadłużenia RZESZY.

NOWE TOWARZYSTWO HOLDINGOWE W SZWAJCARJI.

"BASLER NACHRICHTEN" z 14-go b.m. podają, że utworzone niedawno przez austriacką CREDITANSTALT i firmy bankowe: ROTSCCHILD w WIEDNIU, HOLBERT W.L.G. & CO. Ltd. w LONDYNIE, WARBURG & CO. w AMSTERDAMIE oraz SCHWEIZERISCHER BANK-VEREIN towarzystwo holdingowe p.n. KONTINENTALNE TOWARZYSTWO DLA WALORÓW BANKOWYCH I PRZEMYSŁOWYCH

w BAZELI " przystąpiło obecnie do emisji 5½%-wych obligacji w wysokości 40 milionów fr. szwajcarskich, które mają być al pari wykupione w dniu 30 WRZEŚNIA 1947 r. przy zastrzeżonym wcześniejszym terminie umorzenia w dniu 30 WRZEŚNIA 1940 r.

Obligacje te będą zaopatrzone w niedający się odcinać warrant, upoważniający posiadacza obligacji nominalnej wartości 5 tys. fr. szwajcarskich do nabycia 1 pełno-wpłaconej akcji serii A, wartości nominalnej 500 fr. po 150%. O składzie portfela tego towarzystwa holdingowego nie ogłoszono szczegółów. Wiadomo tylko, że nagromadzono w walory w ogólnej sumie 72 milionów fr. szwajcarskich. Z sumy tej przypadają na: przemysł chemiczny i górniczy 22%, banki - 17%, browary - 15%, a na przemysł: metalowy i maszynowy - 15%, drzewny - 10%, cukrowy - 6%, włókienniczy - 6%, zaś na różne branże - 5%.

Z pożyczki obligacyjnej obejmują HALBERT WAAG w LONDYNIE 10 milionów na cele lokacyjne, S.M. ROTSCCHILD również 10 milionów., Z pozostałej reszty zaś 20 milionów, przeznaczonej na plasowanie w SZWAJCARJI, subskrybowano już 7.5 miliona, zaś resztę przejęło KONSORCJUM pod egidą SZWAJCARSKIEGO ZWIĄZKU BANKOWEGO. Obligacje te mają do 17 PAŹDZIERNIKA r.b. być w SZWAJCARJI publicznie subskrybowane. Oficjalny komunikat oblicza roczny dochód z aktywów nowego towarzystwa prawie na trzykrotną sumę odsetek obligacyjnych.

ZNIŻKA STÓP NA SZWAJCARSKIM RYNKU PIENIĘŻNYM.

Szwajcarski "DER BUND" z 14-go b.n. stwierdza, że istniejąca już od miesięcy na szwajcarskim rynku pieniężnym płynność w ostatnich tygodniach znacznie się wzmogła. Pieniądz dzienny wogóle nie znajduje odbiorców, zaś wysoki stan pieniądza żyrowego w SZWAJCARSKIM BANKU NARODOWYM spowodował dalsze obni-

żenie stóp procentowych, które z 1 i 5/16 za weksle krajowe, a 1 i 7/16 za akcepty zagraniczne dosięgło już swego najniższego poziomu.

Do wzmożonej płynności szwajcarskiego rynku pieniężnego przyczyniła się w głównej mierze - ucieczka kapitału z NIEMIEC powyborach do REICHSTAGU. Ponadto zaś w ostatnich czasach wzmogło się także wycofanie pieniądza szwajcarskiego z NIEMIEC. A że nadmiar wycofanego z NIEMIEC kredyty francuskie znalazły lokatę w SZWAJCARJI, przeto podaż pieniądza wzmogła się znacznie, pomimo ulokowania lwiej części w obligacjach szwajcarskich.

Dlatego też i banki z powodu braku innych możliwości lokacyjnych muszą swoje środki krótkoterminowe również w ten sposób inwestować. Wszystko to razem zaś działa oczywiście ujemnie na rynek kapitałowy, gdzie rendy te stale oprocentowanych walorów spada w takiej mierze, że nawet 4%-we pożyczki związkowe i kolei związkowych już znacznie przekroczyły parytet. Z rozwojem tym pozostaje wreszcie w związku także spadek procentów hipotecznych. Narazie zaś nie ma absolutnie widoków, by sytuacja w bliskiej przyszłości mogła ulec zmianie na lepsze.

KRACH NA GIEŁDZIE LONDYŃSKIEJ.

"THE FINANCIAL NEWS" z 14-go października r.b. w sprawozdaniu giełdowym podkreśla, iż względna stabilizacja kursów na giełdzie londyńskiej w pierwszej połowie września r.b. ustąpiła miejsce zdecydowanej zniżkowej tendencji, której wynikiem było zupełne załamanie się kursów akcji w październiku. Poniżej podajemy wskaźniki kursowe 30 największych towarzystw akcyjnych W. BRYTANJI, których akcje notowane są na giełdzie londyńskiej: podstawą wskaźnika są przeciętne kursy tych akcji w r. 1928 /przyjęte jako 100 /.

1 września	77.8
5 "	81
15 "	80
19 "	78.5
29 "	76.6
30 "	76.3
1 października	75.8
3 "	76.1
9 "	74.8
13 "	73.6

W dniu 13 października kursy akcji na giełdzie londyńskiej osiągnęły najniższe notowania w r. b. Zniżka jest tembardziej zatrważająca, że mimo pewnego uspokojenia we wrześniu r. b. trwa nieprzerwanie. Według "THE FINANCIAL NEWS" niema narazie nadziei aby można było wstrzymać ten ruch zniżkowy.

Natomiast kursy obligacyj wobec panującej w W. BRYTANJI niskiej stopy procentowej, są naogół utrzymane. Niedawno emitowana 7%-wa pożyczka austriacka, notowana jest 89., chociaż 13 października były również dokonywane niewielkie transakcje po kursie 90. Zważywszy jednak, że kurs emisyjny tej pożyczki wynosił 95, straty subskrybentów są nader dotkliwe, również znaczne straty poniosły banki, należące do syndykatu gwarancyjnego, emitującego pożyczkę austriacką, bo w portfelach tych banków pozostała znaczna część obligacyj, nie rozmieszczonych w drodze publicznych zapisów. Z walorów emitowanych w r. b. wysoko notowana jest 4½%-wa pożyczka CEJLONU, której kurs emisyjny wynosił 95, a kurs w dniu 13 października był o 1 punkt wyższy od kursu emisyjnego. Naogół pożyczki dominjów i kolonij wykazują tendencję dość stałą, gdy stosunek do pożyczek europejskich jest zdecydowanie niechętny. Syndykat gwarancyjny nie był w stanie utrzymać kursu 6%-ch obligacyj zakładów SKODY, niedawno emitowanych po kursie emisyjnym 95: obecne notowania tego waloru wahają się od 92 do 92½. Wszystkie prawie emisje europejskie tegoroczne przyniosły subskrybentom znaczne straty. To też publiczność londyńska obecnie jest bardzo oporna, gdy chodzi o nowe zapisy na walory krajów europejskich.

Tendencja dla walorów procentowych niemieckich w ciągu ostatniego tygodnia znacznie się pogorszyła. Niemiecka pożyczka reparacyjna 1930 r. /t.zw. 5½%-wa pożyczka YOUNGA /notowana była 13 października 74, a 6%-wa pożyczka BERLINA - 77 ; poprzedniego dnia kurs tej pożyczki wynosił 79. Ponadto nastąpił krach wszystkich prawie pożyczek południowo-amerykańskich, a zwłaszcza pożyczek argentyńskich i brazylijskich. Brazylijska pożyczka 6½%-wa 1927 r. osiągnęła niebywały kurs 59, obligacje 7%-we RIO DE JANEIRO notowane były 68 /w dniu 13/X.r.b./.

SYTUACJA GIEŁDOWA W STANACH ZJEDNOCZONYCH .

"NEW YORK HERALD" z 14-go października r.b. zamieszcza bardzo pesymistyczną ocenę sytuacji giełdowej w STANACH ZJEDNOCZONYCH w pierwszej połowie października. Chociaż akcje największych koncernów przemysłowych, a zwłaszcza wielkich banków nowojorskich wykazują względnie nieznaczne straty kursowe, to jednak olbrzymia większość akcji straciła więcej niż połowę swojej wartości kursowej w porównaniu ze stanem z września 1929 r., kiedy ruch zwykłowy na giełdzie nowojorskiej osiągnął najwyższe napięcie.

To też z obliczenia wskaźników kursowych giełdy nowojorskiej niezawsze można wyprowadzić ściśle wnioski o rozmiarach katastrofy: istnieje nieliczna grupa akcji największych trustów i banków, faworyzowanych przez publiczność inwestującą i nieznacznie tylko zachwianych przez gwałtowny ruch zniżkowy, gdy tymczasem akcje olbrzymiej większości pozostałych tow. deprecjonują się z dnia na dzień i trudno przewidzieć kiedy ten krach się skończy.

Mimo tak groźnego stanu giełd amerykańskich mylnie byłoby mniemanie, że likwidacja na tych giełdach, która rozpoczęła się w końcu października 1929 r. jest już zakończona. "NEW YORK HERALD" oblicza, że ogólna suma kredytów spekulacyjnych banków włączonych do systemu federalnego /member banks/ wynosi około 10.575 milionów dolarów. Banki włączone do systemu federalnego wykazują transakcje kredytowe wynoszące przeciętnie 87% ogólnej sumy transakcyj kredytowych banków amerykańskich /prywatnych /:wobec

tę należy przyjąć, iż kredyty giełdowe wszystkich prywatnych banków amerykańskich wynoszą przeszło dwa i pół miljardów dolarów. Z tego przypada na kredyty bezpośrednio udzielone firmom maklerskim / brokers / w NOWYM JORKU 2½ miljarda dolarów i na kredyty udzielone firmom maklerskim w innych miastach STANÓW ZJEDNOCZONYCH około 1 miljarda dolarów. Na kredyty lombardowe, t.j. zabezpieczone zastawem akcyj i obligacyj, przypada 8.650 miljonów dolarów.

W okresie zniżki kredyty giełdowe nie zostały zredukowane i dopiero w ciągu ostatnich tygodni zaznaczyła się pewna choć bardzo nieznaczna tendencja do redukcji. Tu należy podkreślić, że kredyty giełdowe, udzielone przez banki amerykańskie, wynoszą więcej, niż wszystkie kredyty gospodarcze przez nie udzielone. Ekspansja kredytowa banków amerykańskich jest tedy zupełną a nominalną, bo skierowana jest na niebezpieczną i nieobliczalną drogę spekulacji giełdowej i lekceważy właściwe gospodarcze zadania kredytu bankowego. W FEDERAL RESERVE BOARD taki jednostronny rozwój już dawno wzbudził uzasadniony sprzeciw i to też w okresie zwyżki / do października 1929 r. / banki federalne prowadziły deflacyjną i antyspekulacyjną politykę, która jednak pozostała bezskuteczna w ciągu prawie 5 lat / od 1904 do połowy października 1929 r. / Po wielkim krachu giełdowym w październiku 1929 r. sytuacja uległa radykalnej zmianie, o tyle że FEDERAL RESERVE BANKI przez swoją politykę dyskontową i kredytową nie starały się obniżyć i tak spadających kursów na giełdach amerykańskich. Ale taka zmiana polityki BANKÓW FEDERALNYCH wywołała skutek wręcz nieoczekiwany, mianowicie znaczny wzrost kredytów giełdowych udzielanych przez banki amerykańskie, mimo perjodycznych krachów na giełdzie nowojorskiej.

Obecnie system federalny nie posiada żadnej wytycznej. Zawiodła zarówno polityka wysokiej stopy procentowej, a po październiku 1929 r. wydała nieoczekiwane i niepożądane rezultaty zniżka stopy procentowej z 6½% do 3½%. Trudno więc orzec jakie będą najbliższe posunięcia banków federalnych: ta świadomość zwiększa tylko niepewność, jaka dezorientuje giełdę nowojorską. Wszyscy jednak uświadamiają sobie, iż niemożliwe jest utrzymanie na obecnym poziomie tych olbrzymich kredytów giełdowych i że dla gospodarstwa narodowego STANÓW ZJEDNOCZONYCH pożądane byłoby, aby kredyty giełdowe zostały zredukowane przynajmniej do połowy, t.j. do sumy 6 lub 7

m i l j a r d ó w dolarów . Ale nawet znacznie mniejsza redukcja pociągnie za sobą szereg nieuniknionych krachów giełdowych , a przecież taka redukcja jest konieczna . Należy więc oczekiwać dalszych złań się kursów na giełdach STANÓW ZJEDNOCZONYCH , tembardziej , że dotąd banki , o ile można , unikały przymusowych egzekucyj . W miarę jednak niżki kursów marża bezpieczeństwa pożyczek lombardowych , wynoszących przeszło 8½ m i l j a r d a dol. , staje się tak nikła , że nawet najbardziej względni dyrektorzy banków zmuszeni będą do szybkiej likwidacji .

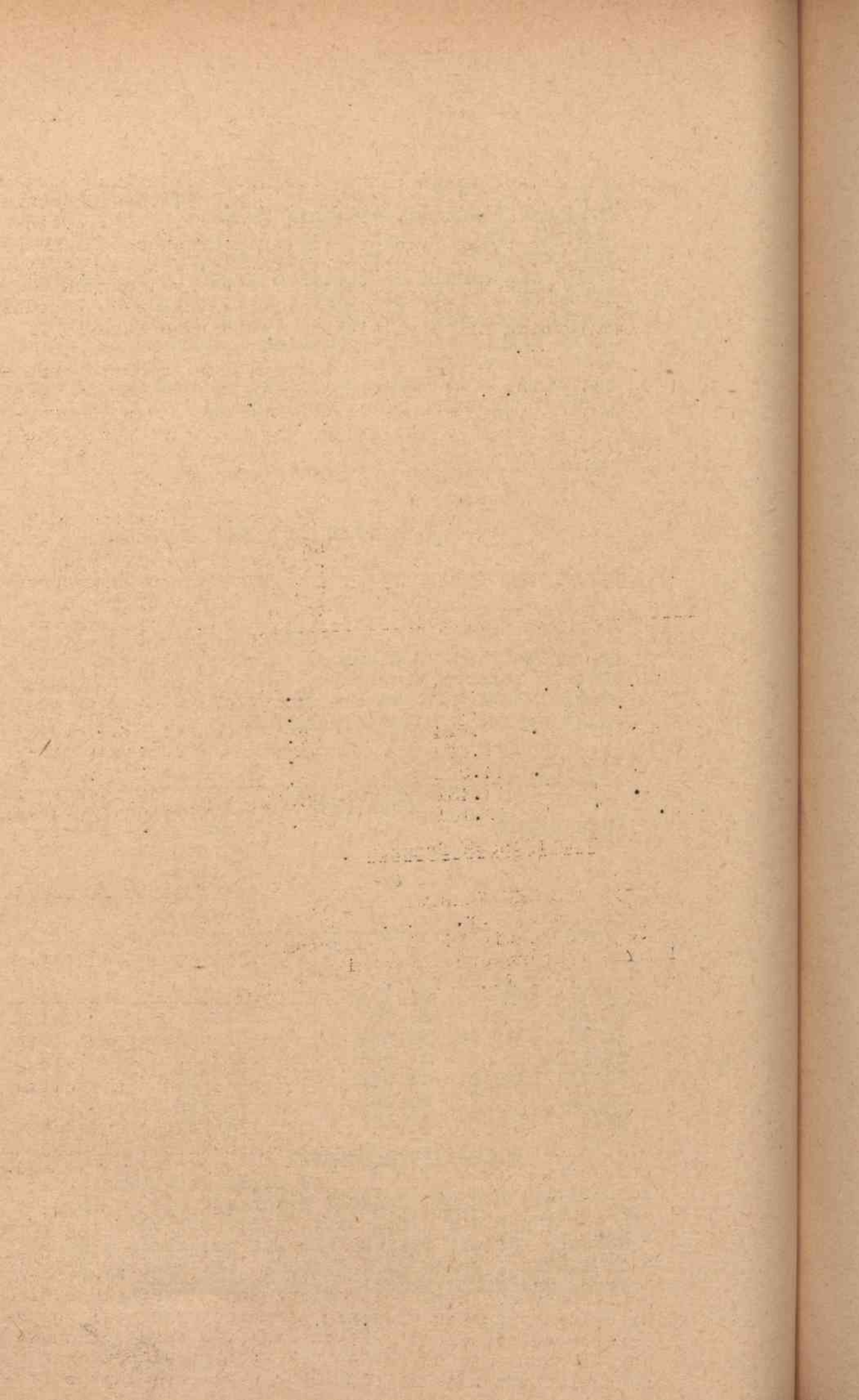
ZAPASY ZŁOTA W BANKU FRANCJI.

"THE STATIST" z 11-go października r.b. zamieszcza następującą statystykę wzrostu rezerwy kruszcowej BANKU FRANCJI od czasu stabilizacji t.j. od czerwca 1928 r. , aż do ostatniego wykazu z października r.b!

Data wykazu	Zapas złota	Natychmiastowo płatne zobowiązania i obieg banknotów	Pokrycie w złocie
25/VI.1928 r.	28.934	71.529	40.45 %
28/XII. " "	31.977	83.147	38.46 %
28/VI. 1929 r.	36.624	83.037	44.10 %
27/XII. " "	41.668	88.159	47.26 %
27/VI. 1930 r.	44.052	87.952	50.09 %
26/IX. " "	48.431	92.342	52.45 %
2/X. " "	49.101	91.955	53.39 %

w milionach franków .

Od czasu stabilizacji zapas złota w BANKU FRANCJI zwiększył się o 20.2 m i l j a r d a fr. t.j. o 800 milionów dolarów . Obecnie , dzięki wielkim transportom złota z Kolonii do PARYŻA , które od 3 tygodni bez przerwy wysyłane są dla BANKU FRANCJI przez BANK RZESZY , zapasy



złota francuskiego banku emisyjnego wrażliwie bardzo szybko. W okresie od 26/IX. do 2/X. r.b. zwiększenie tych zapasów wynosiło 670 milionów fr., t.j. w ciągu jednego tylko tygodnia rezerwa kruszcowa BANKU FRANCJI wzrosła o 27 milionów dolarów. . . Wskutek dopływu złota z NIEMIEC zwiększenie rezerw kruszczowych w BANKU FRANCJI było w ciągu pierwszych dwóch tygodni października niewątpliwie również bardzo szybkie .

Ostatnia wiadomość o transporcie złota niemieckiego do FRANCJI datowana jest dnia 14 października : jak donosi "TIMES" z 15 października r.b., w dniu 14/X. BANK RZESZY wysłał do FRANCJI dziesięć transportów złota, wynoszący 35 milionów mk. .

Poza zapasem złota BANK FRANCJI posiada znaczny zapas dewiz, wynoszący 25.6 miliardów fr. : z tego około 6.6 miliarda fr. przypada na zapasy dewiz, znajdujące się bezpośrednio w posiadaniu BANKU FRANCJI lub też złożonych w bankach zagranicznych w postaci wkładów płatnych na każde żądanie, a przeszło 19 miliardów fr. na dyskonto trat w obcej walucie .

Wobec tego, że w dniu 2-go października r.b. obieg banknotów BANKU FRANCJI wynosił 74½ miliarda fr. okazuje się z sumowania zapasu złota oraz zapasu dewiz, że banknoty tego BANKU posiadają pokrycie kruszczowo-dewizowe wyższe niż 100%. Zapasy kruszcu i dewiz w BANKU FRANCJI wynoszą bowiem razem 74.7 miliarda fr.

ZAGADNIENIE POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH WE FRANCJI.

"JOURNAL INDUSTRIEL" z 15 października r.b. podnosi, iż olbrzymi dopływ złota do FRANCJI w ciągu ostatnich tygodni znów aktualizuje zagadnienie emisji pożyczek zagranicznych na giełdzie paryskiej. W ciągu drugiej połowy września r.b. wskutek odpływu wkładów francuskich z NIEMIEC transporty złota z NIEMIEC do FRANCJI wyniosły około 210 milionów mk. W ciągu pierwszej połowy października transporty te wynosiły 140 milionów mk., a jednocześnie BANK FRANCJI nabył znaczne ilości złota z AFRYKI POŁUDNIOWEJ. Ta inflacja złota powoduje niepożądaną zwyżkę cen /detaicznych/, wzmacnia nieprodukcyjnie obieg pieniężny i jest zupełnie niecelowa z punktu widzenia normalnej ewolucji gospodarstwa narodowego. Z tych względów rząd francuski powinien zmienić swój stosunek do emisji pożyczek zagranicznych we FRANCJI, które umożliwią odpływ złota z tego kraju .

1871

1871

1871

1871

1871

1871

LIGA NARODÓW ZA WALUTĄ DEWIZOWĄ .

Berliński "BOERSEN-KURIER" z 15 b.m. w korespondencji z GENEWY donosi, że KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW zakończył już swoje badania nad produkcją i zapotrzebowaniem złota. Z tymczasowego sprawozdania KOMISJI SPECJALNEJ wynika przede wszystkim, że produkcja złota na kuli ziemskiej obecnie wynosi prawie 500 milionów dolarów. W najbliższych 3 do 4 latach zaś cyfra ta prawdopodobnie będzie przekroczone. Z oficjalnych obliczeń wreszcie wynika, że w najbliższym dziesięcioleciu nastąpi stałe obniżenie produkcji.

Rezerwy złota BANKÓW BILETOWYCH i SKARBÓW PAŃSTWOWYCH w końcu 1928 r. osiągnęły wysokości 10.035 miliona dolarów. Do tego zaś dodać należy sumę 915 milionów dolarów, jaką przedstawia złoto, znajdujące się w licznych krajach w obiegu efektywnym i jest tesaurowane bądź w bankach prywatnych, bądź też gdzie indziej /z wyjątkiem AZJI/. Ogólna suma zatem złota monetarnego w końcu 1928 r. wyniosła 10.950 miliona dolarów. Jest rzeczą prawdopodobną, że znaczna część tej sumy będzie na zawsze stracona dla użytku monetarnego. Najprawdopodobniej zatem do końca r.b. ogólna rezerwa złota BANKÓW BILETOWYCH i skarbów państwowych wyniesie 10.425 miliona dolarów, zaś ogólna cyfra monetarnych zapasów złota podwyższy się do 11.175 miliona dolarów.

Według obliczeń KOMITETU FINANSOWEGO LIGI NARODÓW roczne zapotrzebowanie złota do celów niemonetarnych, pod którymi rozumieć należy zapotrzebowanie INDYJ, CHIN i innych krajów wschodnich, chwilowo wynosi 180 do 200 milionów dolarów rocznie. Na podstawie tych obliczeń zaś nieco więcej, niż połowa rocznej nowej produkcji złota jest do dyspozycji zapotrzebowania walutowego. Później atoli, gdy według obliczeń produkcja złota zmniejszy się, a popyt na złoto do celów niemonetarnych pozostanie niezmienny, udział zapotrzebowania walutowego w rocznej nowej produkcji złota znacznie spadnie.

Celem stwierdzenia niezbędnej do celów walutowych ilości złota, należało zbadać dokładnie ogólną sumę biletów bankowych i aktywów terminowych oraz przeciętną kwotę pokrycia banknotowego. Na podstawie dostarczonego LIDZE NARODÓW materiału statystycznego okazuje się, iż ogólna suma biletów bankowych i aktywów terminowych w końcu 1928 r. wyniosła 24.500 miliona dolarów. Kwota jednak pokrycia z różnych powodów nie dała się stwierdzić z absolutną dokładnością, ponieważ licznym BANKOM BILETOWYM przysługuje prawo utrzymywać swoje rezerwy częścią w złocie, a częścią w złotych dewizach. W końcu 1928 r. efektywne pokrycie biletów bankowych wyniosło przeciętnie nieco ponad 40%, gdy ustawowe pokrycie wahało się między 29 a 34%. Dało się zatem wypośrodkować ustawowe minimalne pokrycie złotem in praxi w wysokości około 32%, wychodząc oczywiście z założenia, że obecny stosunek między złotem, a dewizami uważać należy za normalny.

Często jednak BANKI BILETOWE muszą starać się o pewną nadwyżkę pokrycia, obracającą się między 7 a 10%, a nawet i wyżej. Gdyby zaś wszystkie BANKI BILETOWE faktycznie musiały utrzymywać nadwyżki w takiej mierze i gdyby rozdział złota na całym świecie był ściśle proporcjonalny do sumy znajdujących się w obiegu banknotów i do aktywów terminowych każdego kraju, to obecny światowy zapas złota akuratnie by wystarczył.

Według pomienionego sprawozdania KOMITETU FINANSOWEGO popyt na złoto walutowe zależy oczywiście od rozmiaru produkcji i handlu. Te same czynniki zaś rozstrzygają widocznie także o popycie na złoto, o ile eliminuje się wszelkie zmiany w systemie pieniężnym. Jest zaś rzeczą niemożliwą dokładnie wymierzyć rytm w jakim dziś i dawniej rozmiar produkcji i handlu wzrastają. Z pewnych jednak obliczeń za przeszłość /prof. GUSTAF CASSEL, KITCHIN i in./ wynika, że od II-giej połowy ubiegłego stulecia do pierwszego dziesięciolecia XX wieku, czyli od 1850 do 1910 r. roczny wzrost produkcji i handlu wynosi około 3%. Na podstawie tych obliczeń zaś KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW stwierdził dla dalszych swych obliczeń dwie

roczne raty przyrostu zapotrzebowania złota, mianowicie 2% i 3%.

W najpomyślniejszym zatem wypadku czyli przy niskim pokryciu biletowym w 33% -ach i niskiej racie przyrostu w 2%-ch już od 1937 r. począwszy roczny przyrost produkcji złota nie wystarczy do zaspokojenia zapotrzebowania monetarnego. Zaznaczyć zaś jeszcze należy, iż o ile nie odkryje się nowych złóż złota lub nie wydoskonali techniki eksploatacyjnej, to po 1940 r. brak złota zaostrzy się w tempie przyspieszonym. Okazuje się zatem, iż jedną z najważniejszych kwestyj jest racjonalny rozdział złota. Jeśli bowiem rozdział byłby tylko wynikiem nie normalnej konkurencji poszczególnych małych krajów, lub też gdyby rozdział osiągnął tylko ten skutek, że zmobilizowałby znaczne zapasy złota, to musiałyby stąd wyniknąć ciężkie wstrząsy ogólnego poziomu cen.

Na podstawie przytoczonych tu faktów KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW dochodzi do następujących praktycznych propozycji:

1/ szereg krajów czło-
łowych powinienby drogą międzynarodowego porozumienia spowodować obniżenie dotychczasowych ustawowych granic minimalnych pokrycia biletowego. W tym celu zaś byłoby wskazane rozszerzenie ruchu czekowego i żyrowego oraz wzmożony ruch monet zdawkowych dla kwot drobnych.

2/ Powrót do waluty złotej przyczynił się do bardziej ekonomicznego użytku złota i dlatego należy zalecić krajom, które jeszcze nie ustabilizowały swojej waluty, by ją również ugruntowały na złocie. Wskazane jest atoli, by wszystkie kraje o walucie złotej bardzo ostrożnie postępowały przy wymianach dewiz na złoto.

3/ Zdając sobie dobrze sprawę, że takie naginięcie waluty złotej spotka się z krytyką, ponieważ mogłoby pociągnąć za sobą ryzyko inflacji, gdyby było fałszywie stosowane, KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW doszedł jednak do przekonania, że niebezpieczeństwo to dałoby się uniknąć,

gdyby rezerwy dewizowe skoncentrowano w BANKACH CENTRALNYCH. Kooperacja wreszcie w tym kierunku, by wrazie wybuchu wojny zapasy dewiz nie ulegały konfiskacie, w znacznej mierze przyczyni się do zwiększenia zaufania do tego systemu.

UPADEK ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W W. BRYTANII.

W artykule "TRADE UNION MEMBERSHIP" "THE ECONOMIST" z 11 października r.b. wskazuje na szybki zanik związków zawodowych w W. BRYTANII. Ilość członków tych związków wynosiła:

1919	r.	6.516.436
1920	"	6.928.666
1921	"	5.453.815
1922	"	4.505.941
1923	"	4.368.877
1924	"	4.458.417
1925	"	4.447.818
1926	"	4.147.653
1927	"	3.903.048
1928	"	3.764.865

Dokładne dane z 1929 r. i 1930 r. nie są znane. Jednak nie ulega wątpliwości, że ilość członków związków zawodowych w ciągu tych 2 lat w dalszym ciągu się zmniejszała tak, że obecnie stanowi nie więcej niż połowę tej ilości członków, jaką angielskie związki zawodowe posiadały w r. 1920.
